

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА
ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ”

Харків
2012

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА
ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ”

(галузь знань 0304 “Право,”
освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”,
спеціальність 8. 18010003 “Судова експертиза”)

*Затверджено вченою радою університету
(протокол № 10 від 15.06.2012 р.)*

**Харків
2012**

Програма навчальної дисципліни “Загальна методика експертного дослідження” (галузь знань 0304 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”, спеціальність 8.18010003 “Судова експертиза”) / уклад.: В. А. Журавель, В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько, С.В. Веліканов. – Х. : Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. – 8 с.

У к л а д а ч і: В. А. Журавель,
В. О. Коновалова,
В. Ю. Шепітько,
С. В. Веліканов

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 5 від 27.07. 2012 р.)*

ВСТУП

Запорукою ефективної діяльності експерта є його належний рівень знань у загальнотеоретичних питаннях судової експертизи. До числа основних положень судової експертизи традиційно відносять комплекс понять, що об'єднуються спільним тематичним найменуванням – “Загальна методика експертного дослідження”. Загальна методика експертних досліджень є базою для створення родових, видових та підвидових експертних методик та сприяє уніфікації експертної діяльності, підвищенню загального наукового рівня та якості експертних висновків.

Навчальна дисципліна “Загальна методика експертного дослідження” складається із наступних тем: “Поняття експертної методики”, “Структура експертної методики”, “Стадії загальної методики експертного дослідження”, “Особливості структури та стадій експертних методик проведення експертиз різних видів”, “Експертні версії: поняття, порядок висунення та перевірки”, “Теорія вирішення експертних завдань”, “Внутрішнє переконання експерта як підґрунтя формування висновку”, “Атестація та державна реєстрація методик проведення судових експертиз”, “Експертні технології”.

У результаті опанування навчальної дисципліни судовий експерт-магістр повинен:

знати

- структуру та стадії загальної експертної методики та експертних методик різних видів;
- законодавство України про атестацію та реєстрацію експертних методик;
- поняття експертної версії;
- види судових експертиз та методики їх проведення;
- процедуру побудови експертних версій та завдань, визначення шляхів їх перевірки і вирішення, формулювання експертних прогнозів;
- структуру висновку експерта, порядок оформлення результатів експертних досліджень;
- процесуальне положення й зміст діяльності експерта

і спеціаліста;

- підстави та межі юридичної відповідальності експерта за порушення чинного законодавства;
- систему експертних установ України та зарубіжних держав, їх правовий статус, завдання і функції, організацію діяльності;
- вітчизняний і міжнародний досвід організації судово-експертної діяльності;
- можливості застосування обчислювальної техніки та автоматизованих інформаційно-пошукових систем криміналістичного призначення, автоматизованого робочого місця судового експерта;
- недоліки і помилки у застосуванні експертних методик, засоби їх діагностики і усунення;
- процедуру і порядок отримання зразків для порівняльного дослідження (вільних, умовно вільних, експериментальних);

уміти

- правильно орієнтуватись у застосуванні експертних методик;
- адаптувати експертні методики до конкретних завдань;
- суворо дотримуватися положень зареєстрованих методик експертного дослідження;
- розробляти і впроваджувати в практику судово-експертних установ новітні методики проведення судових експертиз;
- формулювати й вирішувати завдання, що виникають у ході судово-експертної діяльності і потребують поглиблених спеціальних професійних знань;
- висувати конкретні експертні версії та формулювати конкретні експертні прогнози;
- обирати методи дослідження, модифікувати існуючі й розробляти нові, виходячи із завдань конкретного дослідження.

ЗМІСТ

1. Поняття експертної методики

Поняття експертної методики: генеза та сучасні погляди. Експертна методика та методи судової експертизи. Види експертних методик, підстави їх класифікації.

2. Структура експертної методики

Загальна структура експертної методики. Структура ідентифікаційного експертного дослідження. Структура діагностичного експертного дослідження. Структура ситуаційного експертного дослідження.

3. Стадії загальної методики експертного дослідження

Ознайомча стадія експертного дослідження. Аналітична стадія експертного дослідження. Синтетична стадія експертного дослідження. Резолютивна стадія експертного дослідження. Питання, які вирішує експерт на стадіях експертного дослідження.

4. Особливості структури та стадій експертних методик проведення експертиз різних видів

Експертні методики судово-медичних експертиз. Експертні методики криміналістичних експертиз. Експертні методики технічних експертиз. Експертні методики мистецтвознавчих експертиз.

5. Експертні версії: поняття, порядок висунення та перевірки

Поняття експертної версії. Види експертних версій. Висунення експертних версій. Співвідношення експертної версії

та версії процесуального суб'єкта, який призначив судову експертизу. Прийоми перевірки експертних версій.

6. Теорія вирішення експертних завдань

Поняття експертного завдання. Види експертних завдань. Особливості експертної методики в залежності від виду експертного завдання. Диференціація експертного завдання та запитань, що ставляться на розв'язання експертизи.

Поняття про експертне рішення. Види експертних рішень. Ситуації прийняття експертних рішень. Комп'ютерні технології як засіб підтримки прийняття рішень.

7. Внутрішнє переконання експерта як підґрунтя формування висновку

Розвиток поняття про внутрішнє переконання експерта. Нормативно-правові підстави формування внутрішнього переконання експерта. Деонтологічні засади внутрішнього переконання експерта. Психологія формування внутрішнього переконання експерта.

8. Атестація та державна реєстрація методик проведення судових експертиз

Розробка експертних методик. Апробація експертних методик. Упровадження методики в експертну практику. Вимоги до експертних методик, що проходять атестацію та подаються на державну реєстрацію. Доступ до зареєстрованих експертних методик. Організація обліку експертних методик у експертному закладі.

9. Експертні технології

Поняття експертної технології. Види експертних технологій. Структура експертної технології. Співвідношення експертної методики та експертної технології. Впровадження експертних технологій у експертну діяльність.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Аверьянова Т. В. Практическое руководство по производству судебных экспертиз для экспертов и специалистов / Т. В. Аверьянова, В. Ф. Статкус. – М.: Юрайт, 2011. – 736 с.

Майлис Н. П. Введение в судебную экспертизу / Н. П. Майлис. – М.: Юнити-Дана, Закон и право, 2011. – 160 с.

Моїсєєв О. М. Експертні технології: теорія формування і практика застосування: моногр. / О. М. Моїсєєв. – Х.: Вид. агенція “Апостіль”, 2011. – 424 с.

Россинская Е. Р. Судебная экспертиза в гражданском, арбитражном, административном и уголовном процессе / Е. Р. Россинская. – М.: Норма, Инфра-М, 2011. – 736 с.

Россинская Е. Р. Настольная книга судьи. Судебная экспертиза / Е. Р. Россинская, Е. И. Галяшина. – М.: Проспект, 2011. – 464 с.

Россинская Е. Р. Теория судебной экспертизы / Е. Р. Россинская, Е. И. Галяшина, А. М. Зинин. – М.: Норма, 2009. – 384 с.

Навчальне видання

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА
ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ”

(галузь знань 0304 “Право,”
освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”,
спеціальність 8. 18010003 “Судова експертиза”)

У к л а д а ч і: ЖУРАВЕЛЬ Володимир Андрійович,
КОНОВАЛОВА Віолетта Омелянівна,
ШЕПІТЬКО Валерій Юрійович,
ВЕЛІКАНОВ Сергій Володимирович

Відповідальний за випуск *В.Ю. Шепітько*

Редактор *Л.М. Рибалко*
Комп’ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*

План 2012

Підп. до друку 08.08.2012. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 0,5. Облік.-вид. арк. 0,19. Вид. № 147.
Тираж 50 прим. Зам. № 4467. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.